Capitolul 6

Gestiune utilizatori, profiluri, privilegii, roluri

Setari pentru useri

- Mecanismul de autentificare
- Cota pe diverse tablespace-uri
- Tablespace implicit (default)
- Tablespace temporar
- Blocare cont
- Limitari de resurse (profiluri)
- Privilegii user
- Roluri

Mecanismul de autentificare

- Autentificarea userului se poate face in mai multe feluri:
 - 1. Prin sistemul de operare (operating system authentication) Oracle foloseste informatiile despre user aflate in sistemul de operare si il autentifica, nemaifiind necesara introducerea unui username si a unei parole.
 - Prin retea (network authentication) folosind servicii de autentificare third-party, ca de exemplu: Distributed Computing Environment (DCE), Kerberos, public key infrastructure, the Remote Authentication Dial-In User Service (RADIUS), SSL, etc
 - 3. De catre serverul de BD (database authentication) pe baza unui username si a unei parole (cum lucrati de obicei la laborator).

Cota pe diverse tablespace-uri

- La crearea unui nou user se poate specifica spatiul pe care acel user il poate 'consuma' din diversele tablespace-uri care exista la acel moment in sistem.
- Nu se pot asocia cote pe tablespaceurile temporare
- Implicit userii nu au cote asociate cu nici un tablespace

Cota - cont

- Asignarea unei cote pentru un user intr-un tablespace are urmatoarele efecte:
 - Userii care au privilegiul de a crea obiecte pot crea acele obiecte in tablespace-ul respectiv.
 - Oracle limiteaza spatiul pe care acele obiecte il pot ocupa in tablespace-ul specificat la cat spune cota alocata.
- Se poate inhiba pentru un user posibilitatea de creare de noi obiecte intr-un anumit tablespace prin setarea unei cote egale cu 0

Cota - cont

- Cand cota unui user este modificata la o valoare mai mica decat spatiul ocupat la acel moment de acel user in acel tablespace (inclusiv la setarea unei cote egala cu 0) obiectele existente nu se sterg dar:
 - nu se mai pot crea noi obiecte
 - Obiectele existente nu mai pot creste in dimensiune (dar pot scadea)

Tablespace implicit (default)

- Orice user are un tablespace implicit (default).
- Acest tablespace defineste locatia unde sunt create obiectele (segmentele) userului in absenta specificarii tablespace-ului in momentul crearii.
- ◆ In Oracle valoarea de default este tablespace-ul SYSTEM, ceea ce nu este foarte bine in cazul in care userul creaza noi obiecte.
- Este bine ca sa se creeze un alt tablespace si userii uzuali sa-l aiba pe acesta ca default.
- Userii de sistem (SYS, SYSTEM) trebuie insa sa ramana cu defaultul SYSTEM.
- Acest tablespace se poate schimba si dupa crearea userului, cu ALTER USER

Tablespace temporar

- ◆In cazul in care sunt folosite segmente temporare (de exemplu sunt executate cereri care implica sortari de date voluminoase), acestea sunt stocate:
 - In tablespace-ul implicit (default) daca nu s-a specificat un tablespace temporar la crearea userului
 - In tablespace-ul temporar daca acesta a fost specificat
- Acest tablespace se poate specifica si ulterior, prin ALTER USER

Blocare cont

- Un cont poate fi configurat sa se blocheze dupa un anumit numar de incercari de intrare fara succes.
- Contul se poate debloca dupa un anumit interval de timp, specificat, sau de catre administratorul bazei de date.
- ◆ De asemenea, parola de la creare se poate seta ca expirata, fortand astfel schimbarea parolei (de catre user sau de catre administratorul bazei de date) inainte de a putea intra in sistem.

Obiectele unui user

- Ele formeaza 'schema' acelui user
- Pot fi:
 - Tabele (cu declansatori si constrangeri asociate)
 - Indecsi
 - Vederi
 - Secvente
 - Subprograme stocate
 - Sinonime
 - Tipuri definite de user
 - Legaturi (database links prin ele se pot accesa obiecte din alte baze de date)

Crearea unui nou user

- La crearea unui nou user trebuiesc mai intai stabilite urmatoarele:
 - Numele si parola si metoda de autentificare pentru acel user
 - Tablespace-urile care pot fi utilizate de catre acesta
 - Se stabileste cota alocata userului pentru fiecare in parte
 - Se stabileste tablespace-ul implicit si cel temporar
- Se emite comanda CREATE USER care foloseste informatiile de mai sus
- Se adauga apoi privilegii si roluri pentru user.

Sintaxa

```
CREATE USER username
IDENTIFIED {BY password
             EXTERNALLY
             GLOBALLY AS 'external_name'}
 DEFAULT TABLESPACE tablespace ]
 TEMPORARY TABLESPACE tablespace ]
 QUOTA int {K | M} ON tablespace ]
 QUOTA UNLIMITED ON tablespace ]
 PROFILE { profile_name | DEFAULT }]
[ PASSWORD EXPIRE
[ ACCOUNT {LOCK|UNLOCK} ]
```

Detalii

- Aceasta clauza spune modul de autentificare pentru acest user:
- BY password arata ca este un user local care trebuie sa specifice username si parola la login,
- EXTERNALLY indica un user extern, autentificat fie prin sistemul de operare fie prin servicii third party
- GLOBALY arata ca este un user global, autentificat prin 'directory services'

Detalii

[DEFAULT TABLESPACE tablespace]

Aceasta clauza specifica tablespace-ul default (implicit)

[TEMPORARY TABLESPACE tablespace]

 Aceasta clauza specifica tablespace-ul pentru segmente temporare

[QUOTA int {K | M} ON tablespace]

 Aceasta clauza specifica valoarea cotei pe un anumit tablespace in bytes / KB / MB.

[QUOTA UNLIMITED ON tablespace]

 Aceasta clauza specifica faptul ca nu este fixata o limita superioara pentru cota pe acel tablespace (bineinteles segmentele userului nu pot depasi spatiul existent acolo)

Detalii

[PROFILE { profile_name | DEFAULT }]

 Specifica profilul asociat cu acel user, acesta aratand limitarile privind resursele pe care le poate consuma userul. Daca nu se specifica, va fi asociat un profil implicit.

[PASSWORD EXPIRE]

 Specifica faptul ca parola este 'pre-expirata', decu DBA sau userul trebuie sa o schimbe inainte de a se putea intra in acel cont

[ACCOUNT {LOCK|UNLOCK}]

 Specifica faptul ca acel cont este blocat (LOCK), deci necesita deblocare inainte de a fi utilizat. Implicit contul este deblocat (UNLOCK) si se poate lucra.

Exemplu

User autentificat prin parola:

```
CREATE USER mimi
IDENTIFIED BY EC004abc
DEFAULT TABLESPACE date
QUOTA 100M ON test
QUOTA 500K ON date
TEMPORARY TABLESPACE temp
PROFILE clerk;
```

Se adauga si niste privilegii:

GRANT create session TO mimi;

Modificare date user

Datele privind autentificarea userului:

```
ALTER USER username

IDENTIFIED {BY password

| EXTERNALLY

| GLOBALLY AS 'external_name'}

[ PASSWORD EXPIRE ]

[ ACCOUNT {LOCK|UNLOCK} ]
```

◆In momentul blocarii unui cont (LOCK), daca userul e logat la acel moment nu va fi afectat. Modificarile date de comanda de mai sus sunt valabile incepand cu urmatoarea sesiune de lucru.

Modificare date user - cont

Datele privind tablespace si cote:

```
ALTER USER username

[ DEFAULT TABLESPACE tablespace ]

[ TEMPORARY TABLESPACE tablespace ]

[ QUOTA int {K | M} ON tablespace ]

[ QUOTA UNLIMITED ON tablespace ]
```

La trecerea pe 0 a cotei nu se mai pot crea obiecte si cele existente nu mai pot creste. Exemplu:

```
ALTER USER mimi
QUOTA 0 ON date;
```

Stergere user

Stergerea unui user se face cu comanda DROP USER:

DROP USER nume [CASCADE]

- Optiunea CASCADE sterge intai toate obiectele din schema userului respectiv (altfel se obtine un mesaj de eroare).
- Fara CASCADE se pot sterge useri care nu detin nici un obiect in schema proprie.

Vederi care se pot utiliza

View	Description
DBA_USERS	DBA view describes all users of the database.
ALL_USERS	ALL view lists users visible to the current user, but does not describe them.
USER_USERS	USER view describes only the current user.
DBA_TS_QUOTAS, USER_TS_QUOTAS	Describes tablespace quotas for users.
USER_PASSWORD_LIMITS	Describes the password profile parameters that are assigned to the user.
USER_RESOURCE_LIMITS	Displays the resource limits for the current user.
DBA_PROFILES	Displays all profiles and their limits.
RESOURCE_COST	Lists the cost for each resource.
V\$SESSION	Lists session information for each current session. Includes user name.
V\$SESSTAT	Lists user session statistics.
V\$STATNAME	Displays decoded statistic names for the statistics shown in the V\$SESSTAT view.
PROXY_USERS	Describes users who can assume the identity of other users.

Exemplu

Se obtine un rezultat care contine date despre cota userului:

◆ Valoarea -1 reprezinta cota nelimitata. Restul valorilor reprezinta spatiul ocupat la acel moment.

Alt exemplu

SELECT USERNAME, ACCOUNT_STATUS, TEMPORARY_TABLESPACE

FROM DBA_USERS

Se obtine o lista cu starea fiecarui cont (si alte date):

USERNAME	ACCOUNT_STATUS	TEMPORARY_	_TABLESPACE
SYS	OPEN	TEMP	
SYSTEM	OPEN	TEMP	
DBSNMP	OPEN	TEMP	
SCOTT	OPEN	TEMP	

PROFIL

- Profilurile sunt o modalitate prin care se pot limita resursele care pot fi utilizate de un utilizator.
- Un profil se creaza cu CREATE PROFILE si se asigneaza userului la creare sau ulterior prin comanda ALTER USER.
- Exista un profil DEFAULT care se asociaza implicit la userii pentru care la creare nu s-a specificat un profil.

- Resurse ale sistemului (pentru ca aceste limitari de sistem sa fie active trebuie ca parametrul de initializare RESOURCE_LIMIT sa fie setat pe True):
 - Numarul maxim de sesiuni concurente pentru user (sessions_per_user)
 - Timp CPU per sesiune (cpu_per_session) –
 masurat in sute de secunde.
 - Timp CPU per operatie (cpu_per_call) masurat in sute de secunde. O operatie este un ciclu parse, execute, fetch.

- Resurse ale sistemului cont:
 - Timpul maxim de conectare (connect_time) –
 masurat in minute.
 Sesiunile userului sunt inchise de Oracle dupa
 expirarea acestui timp.
 - Timp maxim de asteptare (idle_time) masurat in minute.
 - Sesiunile vor fi inchise de Oracle dupa expirarea perioadei specificate daca in sesiunea respectiva nu s-a facut nimic (e 'idle'). Atentie: cererile a caror executie este lunga nu intra in aceasta categorie!

- Resurse ale sistemului cont:
 - Numar maxim de blocuri citite per sesiune. Este vorba aici de numarul de blocuri citite de pe disc sau din memorie. Acest parametru este gandit pentru a limita cererile care fac citiri intensive. (logical_reads_per_session)
 - Numarul maxim de blocuri citite per operatie (call) (logical_reads_per_call)
 - Dimensiunea maxima de memorie ocupata (private_sga)

- Resurse legate de parola:
 - Numarul maxim de incercari eronate de login (failed_login_attempts)
 - Timpul maxim cat parola este valida (password_life_time)
 - Numarul minin de parole diferite utilizate pana cand o parola poate fi reutilizata (password_reuse_max)
 - Numarul minim de zile dupa care o parola poate fi utilizata (password_reuse_time)

- Resurse legate de parola cont:
 - Numarul de zile cat contul este blocat dupa incercari repetate de login (password_lock_time)
 - Daca parola este sau nu verificata ca lungime, continut si complexitate (password_verify_function)
- Lista de mai sus nu este exhaustiva. Un tabel cu limitarile care se pot folosi in Oracle 11.1 se gaseste in pagina:

http://www.psoug.org/reference/profiles.html

 Am dat numele parametrilor (in paranteza) pentru ca fiecare in parte se poate modifica ulterior prin comenzi ALTER PROFILE.

Ce se intampla?

- Daca este atinsa o limita la nivel de sesiune atunci:
 - Fie se afiseaza un mesaj de eroare (de exemplu cand se incearca deschiderea unei noi sesiuni si se depaseste sessions_per_user)
 - Fie Oracle deconecteaza userul (sesiunea), de exemplu cand s-a atins durata ei maxima.

Ce se intampla?

- Daca este atinsa o limita la nivel de operatie (call) atunci:
 - Procesarea cererii curente este oprita
 - Cererea curenta este revocata (rollback)
 - Efectul cererilor anterioare persista
 - Userul ramane conectat.
- ◆In continuare vom discuta despre cum se creaza si se modifica un profil si despre cum este asignat un profil la un user

Creare profil

```
CREATE PROFILE profile
LIMIT
[SESSIONS_PER_USER {integer | UNLIMITED | DEFAULT}]
[CPU_PER_SESSION {integer | UNLIMITED | DEFAULT}]
[CPU_PER_CALL {integer | UNLIMITED | DEFAULT}]
[CONNECT_TIME {integer | UNLIMITED | DEFAULT}]
[IDLE_TIME {integer | UNLIMITED | DEFAULT}]
[LOGICAL_READS_PER_SESSION {integer | UNLIMITED | DEFAULT}]
[LOGICAL_READS_PER_CALL {integer | UNLIMITED | DEFAULT}]
[COMPOSITE_LIMIT {integer | UNLIMITED | DEFAULT}]
[PRIVATE_SGA {integer [K|M] | UNLIMITED | DEFAULT}]
```

Pentru a executa aceasta operatie trebuie privilegiul CREATE PROFILE.

Creare profil – cont.

- UNLIMITED: arata faptul ca pentru acel profil resursa respectiva poate fi folosita in cota nelimitata
- DEFAULT: arata faptul ca resursa respectiva poate fi folosita limitat, valoarea fiin aceeasi cu a profilului DEFAULT
- ◆ COMPOSIT_LIMIT limiteaza costul total al resurselor pentru o sesiune in unitati de servire. Oracle calculeaza acest cost ca o suma ponderata intre:
 - CPU_PER_SESSION
 - CONNECT_TIME
 - LOGICAL_READS_PER_SESSION
 - PRIVATE_SGA

Exemplu

```
create profile examplu limit
sessions_per_user 1
idle_time 1
failed_login_attempts 3;
```

Pentru a vizualiza restrictiile aferente profilului creat cu cererea de mai sus se poate executa cererea:

```
select resource_name, limit
from dba_profiles
where profile = 'EXAMPLU';
```

Exemplu - cont

Rezultatul va contine lista urmatoare:

COMPOSITE_LIMIT	DEFAULT
SESSIONS_PER_USER	1
CPU_PER_SESSION	DEFAULT
CPU_PER_CALL	DEFAULT
LOGICAL_READS_PER_SESSION	DEFAULT
LOGICAL_READS_PER_CALL	DEFAULT
IDLE_TIME	1
CONNECT_TIME	DEFAULT
PRIVATE_SGA	DEFAULT
FAILED_LOGIN_ATTEMPTS	3
PASSWORD_LIFE_TIME	DEFAULT
PASSWORD_REUSE_TIME	DEFAULT
PASSWORD_REUSE_MAX	DEFAULT
PASSWORD_VERIFY_FUNCTION	DEFAULT
PASSWORD_LOCK_TIME	DEFAULT
PASSWORD_GRACE_TIME	DEFAULT

Asignarea unui profil

Asignarea unui profil la un user se poate face:

- La crearea userului (CREATE USER) exista clauza PROFILE care specifica un profil asociat acelui user (in lipsa se ia profilul DEFAULT).
- Ulterior se poate schimba profilul cu ALTER USER:

```
ALTER USER scott PROFILE exemplu;
```

RESOURCE_LIMIT

- Asa cum s-a specificat, parametrul de initializare RESOURCE_LIMIT trebuie sa fie TRUE
- Pentru a vedea care este valoarea curenta a acestui parametru se poate folosi in SQL*Plus comanda SHOW PARAMETER:
- SQL> show parameter resource_limit resource limit boolean FALSE

RESOURCE_LIMIT - cont

Putem schimba valoarea curenta cu ALTER SYSTEM:

ALTER SYSTEM
SET RESOURCE LIMIT=TRUE

Efectul acestei comenzi dureaza pana la o noua schimbare a valorii cu ALTER SYSTEM sau pana cand se opreste baza de date (la repornire va citi din nou valoarea din fisierul de parametri)

Modificare profil

Modificarea unui profil se poate face cu ALTER PROFILE (similara cu CREATE):

```
LIMIT

[SESSIONS_PER_USER {integer | UNLIMITED | DEFAULT}]

[CPU_PER_SESSION {integer | UNLIMITED | DEFAULT}]

[CPU_PER_CALL {integer | UNLIMITED | DEFAULT}]

[CONNECT_TIME {integer | UNLIMITED | DEFAULT}]

[IDLE_TIME {integer | UNLIMITED | DEFAULT}]

[LOGICAL_READS_PER_SESSION {integer | UNLIMITED | DEFAULT}]

[LOGICAL_READS_PER_CALL {integer | UNLIMITED | DEFAULT}]

[LOGICAL_READS_PER_CALL {integer | UNLIMITED | DEFAULT}]

[COMPOSITE_LIMIT {integer | UNLIMITED | DEFAULT}]

[PRIVATE SGA {integer [K|M] | UNLIMITED | DEFAULT}]
```

Modificare profil - cont

- Modificarile de profil nu afecteaza sesiunile curente ci doar pe cele deschise dupa modificare
- Pentru executia comenzii trebuie privilegiul ALTER PROFILE.

Stergerea unui profil

- Se face cu DROP PROFILE:
- DROP PROFILE nume [CASCADE]
- Profilul DEFAULT nu se poate sterge
- Stergerea unui profil nu afecteaza sesiunile curente
- Optiunea CASCADE revoca acest profil de la userii care il au
- Userii care au profilul sters vor trece automat pe profilul DEFAULT
- Pentru executia operatiei trebuie privilegiul DROP PROFILE

Vizualizari

Pentru a vedea informatii despre stare cont, blocare, data expirarii parolei si alte limitari ale acesteia se poate folosi vederea DBA_USERS sau vederea DBA_PROFILES:

```
SELECT username, password,
  account_status, lock_date, expiry_date
FROM dba_users;
```

Se va obtine un rezultat despre fiecare user, de tipul:

Vizualizari - cont

 Pentru limitari asupra parolei, in cererile asupra lui DBA_PROFILES se poate folosi in clauza WHERE conditia

WHERE resource_type= 'PASSWORD'

Exemplu:

```
SELECT profile, resource_name, limit
FROM dba_profiles
WHERE resource_type='PASSWORD'
```

PRIVILEGII

- Exista doua tipuri de privilegii:
 - Privilegii sistem: ele permit userilor sa execute operatii pe baza de date: creare, stergere, modificare pe tabele, vederi, segmende de rollback si proceduri
 - Privilegii obiect: permit userilor sa efectueze anumite operatii pe un obiect: tabela, secventa, vedere, procedura, functie sau pachet

Privilegii sistem

- Exista un numar mare de privilegii sistem. (http://www.psoug.org/reference/system_privs.html)
- Privilegiile de sistem pot fi clasificate in:
 - Privilegii pentru operatii care afecteaza intreg sistemul, ca de exemplu CREATE SESSION, CREATE TABLESPACE
 - Privilegii care afecteaza obiectele din schema proprie, de ex. CREATE TABLE
 - Privilegii care afecteaza obiectele din orice schema, de ex. CREATE ANY TABLE

Privilegii sistem – cont.

- In numele lor, particula ANY arata ca userul are acel privilegiu in orice schema.
- Pentru a adauga privilegii la un user se foloseste cererea GRANT.
- Pentru a inlatura privilegii de la un user se foloseste REVOKE.

Exemple de privilegii - CREATE

- Create Any Index
- Create Any Indextype
- Create Any Materialized View
- Create Any Measure Folder
- Create Any Operator
- Create Any Outline
- Create Any Procedure
- Create Any Rule
- Create Any Rule Set
- Create Any Sequence
- Create Any SQL Profile
- Create Any Synonym
- Create Any Table
- Create Any Trigger
- Create Any Type
- Create Any View
- Cele mai multe dintre acestea au si varianta fara ANY.

Observatii

- Nu exista privilegiul CREATE INDEX. El este inclus in CREATE TABLE
- Privilegiile CREATE TABLE, CREATE
 PROCEDURE si CREATE CLUSTER include si
 dreptul de a sterge aceste obiecte
- Privilegiul UNLIMITEDTABLESPACE nu poate fi asignat unui rol ci doar userilor particulari.
- Pentru trunchierea unei tabele este necesar privilegiul DROP ANY TABLE

GRANT

Sintaxa pentru comanda GRANT este:

- Se asigneaza lista de privilegii si/sau roluri unui user sau unui rol
- In cazul in care se specifica PUBLIC privilegiile respective sunt asignate tuturor userilor.

GRANT - cont.

- In cazul specificarii WITH ADMIN OPTION cel care primeste privilegiul il poate si el asigna mai departe, inclusiv cu ADMIN OPTION.
- Userii care au privilegiul GRANT ANY ROLE pot sa asigneze orice rol in sistem.
- Cel care primeste un privilegiu cu ADMIN OPTION il poatede asemenea revoca de la orice user sau rol din sistem (nu numai de la cei carora el l-a asignat).
- ◆ In general privilegiile SYSDBA si SYSOPER (s-a discutatdespre ele anterior) trebuie asignate doar userilor de tip administrator pentru ca ele dau acces la orice operatie in baza de date (SYSDBA).

Vizualizare privilegii

- ◆ Exista vederile DBA_SYS_PRIVS si SESSION_PRIVS care pot fi interogate pentru a vedea privilegiile asociate fiecarui user (DBA_SYS_PRIVS) si sesiunii curente.
- Privilegiile afisate provin atat din privilegii asignate individual cat si din privilegii asociate cu rolurile asignate userilor.

REVOKE

Sintaxa este:

- Revoca acele privilegii care au fost asignate cu GRANT.
- Revocarea unor privilegii poate face ca anumite proceduri sau vederi care aveau nevoie de acel privilegiu sa devina invalide.
- Revocarea unui privilegiu de la un user nu afecteaza userii carora acesta le-a transmis privilegiul – deci REVOKE nu are efect in cascada.

Privilegii obiect

Sintaxa:

```
GRANT {object_priv | ALL [PRIVILEGES]}
[ (column [, column] ...) ]
[, {object_priv | ALL [PRIVILEGES]}
[ (column [, column] ...) ] ] ...
ON [schema.]object
TO {user | role | PUBLIC}
[, {user | role | PUBLIC}] ...
[WITH GRANT OPTION]
```

Privilegii obiect

- Pe post de object_priv poate fi:
- ◆ALTER
- ◆ DELETE
- **◆**EXECUTE
- ◆INDEX
- **◆INSERT**
- ◆ REFERENCES
- **◆**SELECT
- **◆**UPDATE

Revocare privilegii obiect

Sintaxa:

```
REVOKE {object_priv | ALL [PRIVILEGES]}
[ (column [, column] ...) ]
[, {object_priv | ALL [PRIVILEGES]}
[ (column [, column] ...) ] ] ...
ON [schema.]object
FROM {user | role | PUBLIC}
[, {user | role | PUBLIC}] ...
[CASCADE CONSTRAINTS]
```

 Ultima optiune elimina constrangerile referentiale afectate.

ROLURI

- Rolurile sunt colectii de privilegii (ca un cos de privilegii) care pot fi asignate si revocate impreuna.
- Un rol poate fi creat, i se pot asocia privilegii (umplem cosul) dupa care el se poatea signa cu GRANT unui user sau unui alt rol, asa cum am vazut anterior.
- Exista o serie de roluri predefinite (CONNECT, RESOURCE, DBA, etc).
- Mai multe despre roluri: la laborator.

Lecturi obligatorii

Oracle Database Security Guide – Cap 10:

Administering User Privileges, Roles, and Profiles

http://download.oracle.com/docs/cd/B14117_01/network.101/b10773/admusers .htm

Sfârşitul capitolului 6